

Tips om het werk met andere ogen te bekijken.

Als een schilderij in wording is kan het gebeuren dat je creatieve energie plotseling stilvalt. 'Ik zie het niet meer' of 'ik zit vast' horen we dan dikwijls.

Je bent op het punt gekomen dat je beseft dat het schilderij nog niet af is maar evengoed weet je niet hoe je verder moet. Je zit er natuurlijk al een tijdje met je neus op en dan kan het gebeuren dat de kritische kijk het laat afweten. Een zeer herkenbaar fenomeen voor elk beeldend kunstenaar.

Voor een ander, voor een buitenstaander, of voor ons begeleiders is het gemakkelijker om uit te maken hoe het verder zou kunnen gaan. Wij maken het schilderij niet, wij zijn slechts toeschouwer. Stel dat het mogelijk zou zijn om je werk op zo'n moment met andere ogen te bekijken dan is de kans groot dat je er wel uitgeraakt. Uit de impasse.

Ik heb de trucjes of tips om met die andere ogen te kunnen kijken, opgelijst.

1. Kijken.

Natuurlijk. We kijken naar ons schilderij. We zijn de eerste toeschouwer van wat we maken. Kijken is een zeer belangrijk onderdeel van het werk dat we verrichten. Neem daar dan ook de tijd voor. Leg je materiaal neer en kijk naar wat er ontstaat. Als ik aan mijn eigen praktijk denk dan stel ik vast dat de tijd dat ik schilder soms gelijk of kleiner is aan de tijd dat ik gewoon naar het doek zit te kijken.

2. Afstand nemen.

Ga voldoende en regelmatig achteruit. Een aantal meter. Afstand nemen geeft je overzicht op het werk.

Maar wees voorzichtig. Het is geweten dat Gaudi overreden werd door een tram toen hij achteruitging om zijn Sagrada Familia vanop een afstand te bekijken. Draag achteruitkijkspiegels. Grapje!!!

3. Spiegels.

Bekijk je werk in een grote of een kleine spiegel. Een handspiegeltje kan soms al voldoende zijn. Je ziet dan natuurlijk het spiegelbeeld van wat je maakt. Vooral vormelijke fouten of perspectieffouten vallen me op die manier dikwijls onmiddellijk op.

4. Ondersteboven.

Keer je werk om. Zet het op zijn kop of zijkant. Er wordt weleens gezegd dat een sterke compositie langs alle kanten van het kader goed dient te zitten. Soms draai ik ook gewoon mijn hoofd zijwaarts. Of kijk met je hoofd tussen de benen naar je schilderij. Ja, schilderen mag ook een beetje fitness zijn.

5. Op de grond.

Leg je werk op de grond. Bekijk het van bovenuit en wandel er rond. Komt min of meer overeen met punt 4. *Same same but different*. Ik kan in mijn atelier vanop de eerste verdieping naar beneden kijken. Ik gebruikte ook al eens een trapladder. Zou ik een drone zijn dan... Het geeft me telkens een andere kijk dan gewoon in horizontale zin achteruit gaan.

6. Schemerlicht.

Doe het licht uit, bekijk je werk in het halfduister. Het licht-donker contrast zal dan duidelijker worden omdat een aantal details of vormen minder zichtbaar zijn. Als je het licht volledig uitdraait en je vind je schilderij beter in het donker, ja...dan heb je nog wat te doen :-)

7. Gekleurd licht.

Een rode lamp of spot bijvoorbeeld. Fotografen die in zwart wit werken, draaien soms een rood filter voor hun lens hetgeen hun opname contrastrijker of dramatischer maakt. Een beetje gelijk aan punt zes. Het rode licht doet details vervagen en benadrukt de licht-donker contrasten. En als je het kleurenpalet op die manier interessanter vind, tja...leg dan nog maar een laagje bij :-)

8. Wegzetten.

Kijk er een tijd niet meer naar. Haal het dan opnieuw boven. Je eerste indruk van dat moment is vaak een goeie raadgever. Wees niet teleurgesteld wanneer je vind dat het schilderij beter voor altijd zou weggezet worden. We maken er allemaal zulke.

9. Foto.

Een foto van ons schilderij bekijken is ook alsof we het door andere ogen hebben bekeken. Met digitale programma's kunnen we de foto bewerken om zo een idee te krijgen van hoe het schilderij er zou kunnen gaan uitzien.

10. Afdekken.

Het kan best zijn dat je slechts over bepaalde delen van het schilderij ontevreden bent. Je kan die dan afdekken met stroken papier, al of niet in een felle of neutrale kleur, en trachten te fantaseren hoe de afgedekte partij zou kunnen veranderd worden. Wees niet bang om in bepaalde omstandigheden slechts een fractie van het gemaakte werk onbedekt te laten. Ik heb het ook al meegemaakt dat ik slechts één percent van de oppervlakte van mijn doek bevredigend vond.

Ik pretendeer niet volledig te zijn met dit lijstje .

Ieder die nog ideeën of tips kan geven... Alsjeblief laat het me weten.

Chris Vanbeveren.

Gent, mei 2020.